

deeltelijk niet meer naar Amsterdam behoeven op te komen en zal zich de haven (in commercieel zin) van Amsterdam naar IJmuiden verplaatsen. Aan handel en scheepvaart te Amsterdam zou daardoor een gevoelige slag zijn toegebracht. Van den ondergeteekende zijn dan ook geen voorstellen te wachten voor een plan, dat ten slotte zou uitloopen op het afbreken van datgene, wat in de laatste 25 jaren is verricht, om de hoofdstad des lands door een kostbaar kanaal langs den kortsten weg met de zee te verbinden en tot eene goed ingerichte haven te maken.

Art. 158. Overeenkomstig het in de *Staatscourant* van 20 December 11. opgenomen advies der Landbouwcommissie betreffende het Landbouwverslag, zijn door den ondergeteekende pogingen in het werk gesteld om dat verslag vertrouwbaarder te maken. De burgemeesters zijn uitgenoodigd zich bij de beantwoording der gedane vragen door deskundigen te doen bijstaan, terwijl ook in de inrichting van het verslag hier en daar belangrijke vereenvoudiging is voorgesteld.

IVde AFDEELING. *Posterijen.*

Ofschoon beperking van den dienst op Zon- en feestdagen, ten behoeve der postambtenaren, waardeering vond, werd niettemin de meening uitgesproken, dat het publiek belang daarbij niet altijd genoegzaam werd in het oog gehouden.

De ondergeteekende is zich niet bewust bij de regeling van den Zondagsdienst het publiek belang te hebben voorbijgezien, en hij meent zelfs te mogen vragen of het gevoelen der Kamer daaromtrent door het aangehaalde voorbeeld, dat in belangrijke plattelandsgemeenten des Zondags niet meer dan éénmaal daags bestelling plaats vindt, wel voldoende gerechtvaardigd is.

In de kleinere gemeenten geschiedt de bestelling ook op werkdagen vaak slechts éénmaal per etmaal, en waar nu vooral in de plattelandsgemeenten alle bedrijven in den regel des Zondags stilstaan, en alle des Zondags na de bestelling ingekomene brieven en stukken gewoonlijk reeds vroeg op den volgenden dag besteld worden, schijnt inderdaad het bezwaar niet zeer groot. Het bezwaar dat de bestelling soms gedurende de godsdienstoefening plaats vindt is moeilijk te vermijden, in verband met de aankomst der post, en met den wensch, om de ambtenaren eenigen tijd onafgebroken vrij te laten.

In bijna alle gemeenten wordt er trouwens ook 's middags of 's avonds godsdienstoefening gehouden. De ondergeteekende zal echter nog nagaan waar zonder al te groote bezwaren de bestelling tusschen 9½ en 12 uur kan worden vervangen door bestelling op een ander uur.

Het kan evenmin worden toegegeven dat door de openstelling van de telegraafkantoren slechts één uur daags in kleine plaatsen, ten aanzien der hier bedoelde beperking te ver zou zijn gegaan; in de plaatsen waar het verkeer eenigszins drukker is, blijft het telegraafkantoor langer open.

C. *Telegraafdienst.*

Te recht wordt in het Verslag opgemerkt, dat de werkzaamheden der post- en telegraafambtenaren zeer verschillend zijn.

Inderdaad is de drukte aan den postdienst verbonden veelal grooter dan die welke van telegraafambtenaren wordt gevorderd, ofschoon ook de toestel dienst op kantoren met een druk verkeer eene zeer groote inspanning vordert. Deze zijn wat de normaaltraktementen betreft dan ook ongeveer gelijkgesteld met de ambtenaren der posterijen.

Bij de regeling van de traktementen der post- en telegraafambtenaren zal rekening gehouden worden met den omvang der hun opgelegde werkzaamheden en met de verantwoordelijkheid die op hen rust.

Naar de meening van den ondergeteekende moet er

overigens naar gestreefd worden, zooveel mogelijk te komen tot eene samensmelting der beide diensten, een desideratum dat echter eerst te bereiken zal zijn na een aantal jaren, daar rekening moet worden gehouden met de bestaande toestanden en met verkregen rechten.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

HAVELAAR.

De Commissie van Rapporteurs heeft gemeend met de mededeeling van dit Antwoord aan de Vergadering haar Eindverslag te kunnen sluiten.

Vastgesteld 13 Februari 1891.

VAN NISPEN TOT PANNERDEN.

VLIELANDER HEIN.

PRINS.

MULLER.

MELVIL VAN LYNDEN.

VOORLOOPIG VERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPORTEURS over het ontwerp van wet tot vaststelling der begroting van uitgaven voor den aanleg van Staatsspoorwegen, dienst 1891.

IIde AFDEELING.

Uitbreiding.

Een onlangs voorgekomen ongeluk, dat een menschenleven kostte, op het stationsempacement te Eindhoven, ten gevolge van het te veel hellende en te smalle terrein langs de rails, gaf in eene afdeeling aanleiding tot den Minister het verzoek te richten, om den toestand van het emplacement te laten onderzoeken en in de bestaande gebreken te voorzien.

Art. 25. Centraal-station te Amsterdam. De vraag werd gedaan of het juist is, dat aan dit station nog belangrijke sommen zullen moeten worden besteed om het beter geschikt, of liever, zoo werd gezegd, minder ongeschikt voor het gebruik te maken.

Vastgesteld den 5den Februari 1891.

VAN NISPEN TOT PANNERDEN.

VLIELANDER HEIN.

PRINS.

MULLER.

MELVIL VAN LYNDEN.

EINDVERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPORTEURS over het ontwerp van wet tot vaststelling der begroting van uitgaven voor den aanleg van Staatsspoorwegen, dienst 1891.

Nadat het Voorloopig Verslag der Commissie aan de Regeering was medegedeeld, is van haar ontvangen de navolgende